

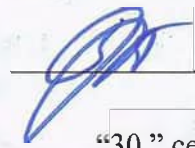
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Філологічний факультет
Кафедра загального мовознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана філологічного факультету

Роман КРОХМАЛЬНИЙ

“30 ” серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Знання про мову та суспільство в середній школі

освітній рівень	другий (магістерський)
галузь знань	01 Освіта/Педагогіка (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література) (шифр і назва спеціальності)
освітня програма	Середня освіта (Українська мова і література)
Факультет	філологічний

2022 – 2023 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Знання про мову та суспільство в середній школі» для здобувачів освіти спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
– Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2022. – 26 с.

Розробник: Мацюк Г.П., професор кафедри загального мовознавства,
докт. філол. наук, професор

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри загального мовознавства.

Протокол від “30” серпня 2022 року № 1.

Завідувач кафедри загального мовознавства

_____ (Бацевич Ф.С.)
(підпис)

“30” серпня 2022 року

Ухвалено Вченою радою філологічного факультету.

Протокол від “30” серпня 2022 року № 1.

Голова _____ (Крохмальний Р.О.)
(підпис)

“30” серпня 2022 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	За вибором студента	
Модулів – 1	Освітній рівень: другий (магістерський)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		2-й	
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти : аудиторних: 2 год. самостійної роботи: 3,6 год.	Спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	Лекції	
		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год	
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
58 год.			
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):
для денної форми здобуття освіти – 35,5%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – поглибити і розширити знання студента, майбутнього вчителя, про функціонування мови в сучасному соціумі, розвинути критичне мислення про реалізацію взаємодії мови та суспільства в Україні та світі, а також сформувати навички аналізу питань цієї взаємодії в історії та сьогоденні.

Завдання:

- обґрунтувати роль мови у формуванні безпекового виміру сучасної української гуманітарної освіти;
- розкрити державні стандарти в освіті (НУШ) як вимогу нових знань вчителя про мову і суспільство;
- висвітлити роль законодавства, яке диференціює статус і функції мов в Україні;
- сформувати нові знання з історії мовної ситуації і мовної політики в Україні (про роки трьох моделей Української держави 1917-1921, радянський період 1922-1991, незалежність 1991-2022 в єдності із літературним процесом);
- сформувати нові знання про найбільші мовні простори світу і мовні коди їх носіїв, про реалізацію офіційної та неофіційної багатомовності, про мови в Європейському Союзі (їх

статус, функції та перспективи вжитку), про унітарні та федеративні держави Європи (як вони уникають мовних конфліктів і розширюють можливості людини) та ін.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 10. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Фахові компетентності:

ФК 8. Здатність орієнтуватися у психолого-педагогічних засадах мовно-літературного розвитку дітей та молоді, враховувати психофізіологічні характеристики дитини у процесі навчання української мови та літератури, бути модератором індивідуальної освітньої траєкторії учня.

ФК 9. Усвідомлення художньо-виховного, національно-світоглядного, творчо-розвивального потенціалу мови та словесного мистецтва для дітей та молоді, здатність формувати ціннісні ставлення в учнів.

ФК 13. Здатність екстраполювати національні, етнічні, регіональні соціокультурні цінності та традиції в освітнє середовище в процесі навчання української мови та літератури

Після вивчення дисципліни будуть сформовані такі

програмні результати навчання:

ПРН 1. Використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні.

ПРН 2. Аналізувати, оцінювати та пояснювати різні аспекти взаємодії мови та суспільства в історії та сьогоденні на підставі знання всіх ризиків дійсності як досвіду світу та досвіду України.

ПРН 3. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 4. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології, зокрема для вирішення завдань професійної діяльності.

ПРН 9. Застосовувати індивідуальні підходи, ефективні методики формування та розвитку національного світогляду, ціннісних ставлень учнів до української мови, мистецтва, культури, держави, до себе самих та інших осіб.

ПРН 10. Застосовувати у процесі навчання української мови та літератури методики і технології розвитку в учнів критичного мислення із врахуванням їхніх вікових та індивідуальних особливостей, розвивати в учнів здатність протистояти інформаційному тиску, усвідомлювати маніпуляції.

ПРН 14. Застосовувати механізми реалізації суб'єкт-суб'єктних взаємин між учителем і учнем, конструктивно взаємодіяти з батьками, співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 19. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для ефективного розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя, у т. ч. у педагогічній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- особливості аналізу взаємодії мови та суспільства не тільки з площини методики викладання української мови та літератури, але і соціолінгвістики, враховуючи поняття про офіційний дискурс та опозиційний, вплив ідеології на систему і структуру української мови у ХХ-ХХІ ст., роль особистості письменника в розвитку держави;

- державні стандарти для формування компетентностей учнів в НУШ;

- мовну ситуацію і мовну політику в Україні в історії та сьогоденні;

- роль законодавства в розширенні суспільних функцій української мови як державної, у знанні про мови корінних народів України та в диференціації мов національних меншин;
- про найбільші мовні простори в світі і мовні коди носіїв різних мов;
- про багатомовність в Європі на прикладі унітарних та федеративних держав;

вміти:

- сформулювати власну думку про різні вияви зв'язку між мовою та суспільством;
- застосувати знання про взаємодію мови та суспільства для написання есе, наукового реферату, статті в газету, виступу на круглому столі;
- застосувати нові знання під час викладання тем з української мови та літератури.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історико- методологічні засади розбудови знання та навиків про взаємодію мови та суспільства

Тема 1. Вступ. Чому потрібно вивчати дисципліну «Знання про мову та суспільство в середній школі»

Тема 2. Державні стандарти в освіті як вимога нових знань вчителя про мову і суспільство

Тема 3. Законодавство про диференціацію статусу та функцій мов в Україні

Тема 4. З історії мовної ситуації і мовної політики: роки трьох моделей Української держави (1917-1921), радянський період (1922-1991), незалежність (1991-2022). Як взаємодію мови і суспільства відображає літературна творчість письменників?

Тема 5. Найбільші мовні простори світу: мовні коди носіїв

Тема 7. Мови в Європейському Союзі: статус, функції, перспективи вжитку

Тема 8. Унітарні держави. Як вони уникають мовних конфліктів і розширюють можливості людини?

Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти взаємодії мови та суспільства

Тема 9. Законодавчі акти (1991-2021) про статус та функції мов в Україні

Тема 10. Боротьба за статус і утвердження функцій мов в Україні: контекст мовної політики

Тема 11. Чому взаємодія *Мова- Національна ідентичність* зазнає антиукраїнських впливів політики РФ ?

Тема 12. Знання про мову і суспільство крізь призму інформаційної «гігієни»: поняття про дезінформацію.

Тема 13. Опозиція *Український світ – Російський мир (Рм)*: до 2014 року і під час російсько-української війни 2014-2022рр.

Тема 14. Мовна політика в сучасних федераціях: Європа: Австрійська Республіка, Боснія і Герцоговина, Королівство Бельгія, Федеративна Республіка Німеччина, Російська Федерація, Швейцарська Конфедерація.

Тема 15-16 . Унітарні держави. Як вони уникають мовних конфліктів і розширюють можливості людини?

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						

Змістовий модуль 1. Історико- методологічні засади розбудови знання та навиків студента-магістранта про взаємодію мови та суспільства						
Тема 1. Вступ. Чому потрібно вивчати дисципліну «Знання про мову та суспільство в середній школі»?	5	2				3
Тема 2. Державні стандарти в освіті як вимога нових знань вчителя про мову і суспільство	5	2				3
Тема 3. Законодавство про диференціацію статусу та функцій мов в Україні	5	2				3
Тема 4. З історії мовної ситуації і мовної політики: роки трьох моделей Української держави (1917-1921), радянський період (1922-1991), незалежність (1991-2022). Як взаємодію мови і суспільства відображає літературна творчість письменників?	5	2				3
Тема 5. Найбільші мовні простори світу: мовні коди носіїв	5	2				3
Тема 6. Багатомовність у світі	5	2				3
Тема 7. Мови в Європейському союзі: статус, функції, перспективи вжитку	5	2				3
Тема 8. Унітарні держави. Як вони уникають конфліктів і розширюють можливості людини	5	2				3
Разом за змістовим модулем 1	40	16				24
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти взаємодії мови та суспільства						
Тема 9. Законодавчі акти (1991-2021) про статус та функції мов в Україні	6		2			4
Тема 10. Боротьба за статус і утвердження функцій мов в Україні: контекст мовної політики	6		2			4
Тема 11. Чому взаємодія <i>Мова- Ідентичність</i> зазнає російських впливів ?	6		2			4
Тема 12. Знання про мову і суспільство крізь призму інформаційної гігієни: поняття про дезінформацію	6		2			4
Тема 13. Опозиція <i>Український світ – Російський мир (Рм)</i> : до 2014р. і під час російсько-української війни 2014-2022рр.	6		2			4
Тема 14. Мовна політика в сучасних федераціях: Європа	6		2			4
Тема 15-16. Унітарні держави. Як вони уникають конфліктів і розширюють можливості людини?	14		4			10
Разом за змістовим модулем 2	50		16			34
Усього годин	90	16	16			58

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Законодавчі акти (1991-2021) про статус та функції мов в Україні	2
2	Боротьба за статус і утвердження функцій мов в Україні: контекст мовної політики	2
3	Чому взаємодія <i>Мова- Ідентичність</i> зазнає російських впливів ?	2

4	Знання про мову і суспільство крізь призму інформаційної гігієни: поняття про дезінформацію	2
5	Опозиція <i>Український світ – Русский мир (Рм)</i> : до 2014р. і під час російсько-української війни 2014-2022рр.	2
6	Мовна політика в сучасних федераціях: Європа	2
7	Унітарні держави. Як вони уникають конфліктів і розширюють можливості людини?	4
	Разом	16

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	До теми 1. Вступ. Чому потрібно вивчати дисципліну «Знання про мову та суспільство в середній школі»? Опрацювати літературу. Виступ на круглому столі: Зв'язок мови та суспільства у творах зі шкільного курсу з української літератури. Які особливості взаємодії автори розкривають?	3
2	До теми 2. Державні стандарти в освіті як вимога нових знань вчителя про мову і суспільство Опрацювати тексти документів. Що потрібно знати про викладання мови та літератури в НУШі?	3
3	До теми 3. Законодавство про диференціацію статусу та функцій мов в Україні Опрацювати законодавчі акти. Укласти словник нових термінів з цих документів.	3
4	До теми 4. З історії мовної ситуації і мовної політики: роки трьох моделей Української держави (1917-1921), радянський період (1922-1991), незалежність (1991-2022). Як взаємодію мови і суспільства відображає літературна творчість письменників? Опрацювати літературу. Есе: Письменник і мова його творів. Як вона реагує на зміни в суспільстві?	3
5	До теми 5. Найбільші мовні простори світу: мовні коди носіїв Опрацювати літературу. Виступ на круглому столі та тему: Диференціація мовних кодів у багатомовному світі. Досвід... (Вибрати на свій розсуд країну ЄС)	3
6	До теми 6. Багатомовність у світі Опрацювати літературу. Повідомлення: Мови в міжнародних організаціях (на вибір взяти для аналізу організацію)	3
7	До теми 7. Мови в Європейському Союзі: статус, функції, перспективи	3

	вжитку Опрацювати літературу. Стаття в газету: Мови і їх носії у країнах ЄС.	
8.	До теми 8. Унітарні держави. Як вони уникають конфліктів і розширюють можливості людини? Унітарні держави Європи і багатомовність. Офіційна чи неофіційна? Які тенденції очевидні?	3
9	До теми 9. Законодавчі акти (1991-2021) про статус та функції мов в Україні Знати зміст, мету та основні положення	4
10	До теми 10. Боротьба за статус і утвердження функцій мов в Україні: контекст мовної політики Зрозуміти впливи ідеологічного чинника на вирішення питань мовної політики	4
11	До теми 11. Чому взаємодія <i>Мова- ідентичність</i> зазнає російських впливів? Опрацювати нові джерела	4
12	До теми 12. Знання про мову і суспільство крізь призму інформаційної гігієни: поняття про дезінформацію Опрацювати нові джерела і зрозуміти сутнісні ознаки дезінформації	4
13	До теми 13. Опозиція <i>Український світ – Російський мир (РМ): до 2014 року і під час російсько-української війни 2014-2022рр.</i> Опрацювати нові джерела, щоб зрозуміти механізми дій РФ	4
14	До теми 14. Мовна політика в сучасних федераціях: Європа Вивчити джерела, щоб порівнювати різні причини офіційної та неофіційної багатомовності у державах федеративного типу.	4
15-- 16	До теми 15. Унітарні держави. Як вони уникають конфліктів і розширюють можливості людини? Вивчити джерела, щоб зрозуміти взаємодію мови, суспільств та людини в конфліктних та безконфліктних середовищах.	10
	Разом	58 год.

7. Методи навчання

Зіставний, дискурс-аналізу, біографічний, описовий, презентацій ілюстративного матеріалу та ін. Соціолінгвістичної інтерпретації, біографічний, дискурс-аналіз; усне опитування, метод спостерігача, парадокс спостерігача, інтерв'ю та ін.

8. Методи контролю

Оцінювання рефератів, модульні роботи, підсумкова контрольна робота. Підсумковий контроль - залік

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання роботи студента здійснюється за схемою:

1. Максимальна оцінка, яку може отримати студент, – 100 балів, з них 50 – за роботу протягом семестру, 50 – за знання, продемонстровані на заліку.

2. Робота студента протягом семестру оцінюється за показниками:

а) модулі (поточне письмове опитування) – 30 балів (по 15 балів за змістовий модуль);

б) самостійна робота (підготовка реферату) – 20 балів.

3. Підсумкова контрольна робота проводиться в комбінованій (усній і письмовій) формі. Студент повинен письмово виконати тестове завдання, яке оцінюється 20 балами, а також відповісти на 2 теоретичні питання, кожне з яких оцінюється 10 балами.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування		Самостійна робота	Підсумковий тест та усне опитування	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2			
T.1-T.8	T.9-T.16			
15	15	20	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
21-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Матеріали для самостійної роботи студентів.
3. Комплект завдань для модульних контрольних робіт (тестові завдання).

11. Рекомендована література

Базова

Державні стандарти (НУШ)

Державні стандарти. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ// <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>

Новий освітній стандарт для 5-9 класів – що це за документ і що він змінює// <https://nus.org.ua/questions/novyj-osvitnij-standart-dlya-5-9-klasiv-shho-tse-za-dokument-i-shho-vin-zminyuye/>

Випускник нової школи// <https://nus.org.ua/about/graduate/>

Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. — К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. — 206 с. <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/NUSH-poradnyk-dlya-vchytelya.pdf>

Законодавчі акти

Закон про мови в Українській РСР. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8312-11#Text>

Закон України «Про засади державної мовної політики» 2012. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5029-17#Text>

Рішення Конституційного суду України. Від 28 лютого 2018р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-18#n55>

Закон України «Про освіту» 2017р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» Верховна Рада України 25 квітня 2019 р <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>

Рішення Конституційного суду України. Від 14 липня 2021р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-21#n103>

Закон України «Про повну загальну середню освіту». 2020р.

Закон України «Про корінні народи України» від 1.07 2021р.// <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1616-20#Text>

Конституційні акти Європейського Союзу (в редакції Лісабонського договору) / пер. Геннадія Друзенка та Світлани Друзенко, за заг. ред. Геннадія Друзенка. – К.: «К.І.С.», 2010

Хартія основних прав Європейського Союзу (Ніцца, 7 грудня 2000)// https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_524#Text

Наукова література

Багатомовна Європа. Тенденції у політиці і практиці мультилінгвізму в Європі.-К, 2012

Гуманітарна політика в Україні: виклики та перспективи (Біла книга) : аналіт. доп. / [Сінайко О. О.(кер. авт. кол.), Тищенко Ю. А., Каплан Ю. Б., Михайлова О. Ю., Валевський О. Л. та ін.] ; за заг. ред. Ю. Б. Каплан, Ю.А. Тищенко. – Київ : НІСД, 2020. – с 74-83; 84-92. <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2021-03/gpniss.pdf>

Гуус Екстра та Кутлай Йагмур. Європейські інституції, що сприяють розвитку мультилінгвізму та плюрилінгвізму // Європейський мультилінгвізм та англійська мова.Хрестоматія. Дніпро, 2016.

Данилевська О. Мова в революції та революція в мові. – К., 2009.

Іщук О. Боротьба з русифікацією у брошурах та листівках ОУН. - <http://incognita.day.kiev.ua/tema-borotbi-z-rusifikacziyeyu.html>

Жести доброї волі» російської пропаганди. Огляд російського інформаційного простору у другій половині червня 2022 року// https://detector.media/propahanda_vplyvy/article/200944/2022-07-13-zhesty-dobroi-voli-rosiyskoi-propagandy-oglyad-rosiyskogo-informatsynogo-prostoru-u-drugiy-polovyni-cherwnya-2022-roku/

Загальноукраїнська ідентичність- головний об'єкт гібридної війни Росії проти України.

<http://old.niss.gov.ua/articles/2854/>

Зарецький О.О. Офіційний та альтернативний дискурси : 1950-1980-ті роки в УРСР. – К., 2008.

Костів О., Сколоздра-Шепітко О. Методика викладання української мови : Навчально-методичний посібник. Для студентів українського відділення філологічного факультету / Оксана Костів, Олеся Сколоздра-Шепітко. – Львів, 2018. – 202 с.

Кулик В. Мовна політика в багатомовних країнах. К., 2021.

Литвиненко О. М. Актуальні проблеми забезпечення функціонування української мови як державної. Аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень. 08. 04. 2021

Масенко Л. Нариси з соціолінгвістики. К., 2010.

Мацюк Г. Безпековий вимір сучасної освіти і нові вимоги до змісту мовознавчих дисциплін на філологічних факультетах закладів вищої освіти// Стратегічні напрями розвитку сучасної лінгводидактики : монографія/за ред. Е. Палихати, О. Петришиної. Тернопіль: Підручники і посібники, 2021. С.68-76. http://194.44.132.109/bitstream/123456789/19633/1/7_Matsiuk.pdf

Мацюк Г. Взаємодія понять МОВА-ВІЙНА як об'єкт лінгвістичного аналізу: результати і нові підходи//Актуальні питання гуманітарних наук. Вип.35. том 6. 2021. С. -101-106. http://www.aphn-journal.in.ua/archive/35_2021/part_7/19.pdf

Мацюк Г. Вплив ідеології на мову, мовознавство і мовознавців: штрихи до образу українського суспільства першої третини ХХ століття. *Studia Ucrainica Varsoviensia*. Warszawa : Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2018. № 6. С. 199–216.

Мацюк Г. Дисципліни соціолінгвістики як реалізація безпекового виміру гуманітарної освіти: досвід Львівського національного університету імені Івана Франка. *Соціолінгвістичне знання як засіб формування нової культури безпеки: Україна – світ* : Матеріали II Міжнародної наукової конференції (м. Львів, 22-23 листопада 2018 р.). Львів, 2018. С. 77–78.

Мацюк Г. До витоків соціолінгвістики: соціологічний напрям у мовознавстві: монографія.-Львів, 2008.

Мацюк Г. До типології мовних ситуацій в історичній соціолінгвістиці. Мовна ситуація на Холмщині та Підляшші в 1815–1915 рр. Мовознавство. 2021. №3. С. 20–37.

Мацюк Г. Збереження традиції українського богослуження в ХХ столітті: українська мова в Українській Автокефальній Православній Церкві за межами України (1944–1989). *Українська мова у світі* : зб. матеріалів VI Міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 25 червня 2020; 6 листоп. 2020 р.). Львів : Галицька видав. спілка, 2020. С. 100–104

Мацюк Г. Курс на українізацію церкви. Чому він був неефективним в Українській Народній Республіці (УНР) 1917–1918 рр.??/ Мова в суспільстві: семантика, синтактика, прагматика : монографія / за ред. Г. Мацюк, І. Митнік, О. Новікової. Варшава – Львів – Мюнхен – Lublin : Wydawnictwo KUL, 2019. С. 103–116. <http://dspace.lnlibrary.lviv.ua/handle/123456789/162>

Мацюк Г. Лінгвістичний ландшафт України як взаємодія мови та ідеології: минуле та сьогодення// Мова і суспільство. Вип 8. 2017. С.71-83

Мацюк Г. Прикладна соціолінгвістика : питання мовної політики: підручник.-Львів, 2009.

Мацюк Г. Про потребу дослідження проблеми «дискримінація за мовною ознакою» в українській соціолінгвістиці // *Studia Ucrainica Varsoviensia* 2.- Warszawa, 2014. s. 97-111.

Мацюк Г. Про природу взаємодії мови та ідентичності в Україні (на матеріалі міського урбанімікону радянського та пострадянського періодів) // Україноцентризм наукового сумління. Збірник наукових праць на пошану професора Зеновія Терлака. — Львів: Ліга-Прес, 2014. — С.539-565.

Мацюк Г. Розбудова україномовних комунікативних практик у Холмсько-Підляській єпархії в 1940–1944 рр.: роль архієпископа Іларіона (Огієнка). *Іван Огієнко і сучасна наука та освіта* : наук. збірник. Сер. філологічна / [редкол.: Людмила Марчук (голов. ред.), Олег Рарицький (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2020. Вип. XVII. С. 71–84.

Мацюк Г. Розвиток теорії соціолінгвістики: формування змісту поняття «мова ворожнечі» як форми дискурсивної дискримінації// *Studia Ucrainica Varsoviensia* 3. — Warszawa, 2016. .111-123.

Мацюк Г. Розвиток теорії сучасної соціолінгвістики: формування змісту поняття «інституційний мовний менеджмент»// Мова і суспільство. — Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014. — Вип. 4. — С. 12-32.

Мацюк Г. Світська та церковна влада про суспільні функції української мови: період Української Держави гетьмана Павла Скоропадського (29 квітня 1918 р., 14 грудня 1918 р.). *Българска украинистика*. Бр. 8. Софія, 2019. URL : [C:/Users/user/Downloads/Al_8%20\(1\).pdf](C:/Users/user/Downloads/Al_8%20(1).pdf) (дата звернення : 17.03.2017).

Мацюк Г. Мовна ситуація в екстремальних умовах повсякденності: роки II Світової війни // Соціолінгвістика: Інтеграційний напрям досліджень. Навчальна дисципліна : монографія / [Г. Мацюк, О. Горда, А. Чучвара та ін.] ; за

ред. Галини Мацюк. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – с 86-111. <http://dSPACE.lnlibrary.lviv.ua/handle/123456789/162>

Мацюк Г. Статус і функції російської мови в Російській Федерації, на пострадянському просторі й у світі: стан і перспективи розвитку. Мовне законодавство і мовна політика: Україна, Європа, світ. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. С. 213–240.

Мацюк Г. І Митнік. Динаміка комунікативної компетентності фахівця-україніста в контексті вимог сучасного соціокультурного і політичного середовища України і Польщі. *Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht = Діалог мов – діалог культур. Україна і світ : IX Міжнародна наукова Інтернет-конференція з україністики (München, 1-4 November 2018 r.)*. München : LMU, 2019. С. 101–111

Медіарух закликає світові медіаасоціації засудити російських пропагандистів, як це зробили польські колеги. 2 вересня 2022//<https://detector.media/community/article/202459/2022-09-02-mediarykh-zaklykaie-svitovi-mediaasotsiatsii-zasudyty-rosiyskykh-propagandystiv-yak-tse-zrobyly-polski-kolegy/>

Мова в суспільстві: семантика, синтактика, прагматика: монографія / за ред. Г. Мацюк, І. Митнік, О. Новікової. Варшава – Львів – Мюнхен – Lublin : Wydawnictwo KUL, 2019

Мовна політика та мовна ситуація в Україні: Аналіз та рекомендації. – К., 2008.

Мовні права в сучасному світі.- Ужгород, 2014.

Мовні права в сучасному світі (Збірник наукових праць). - Ужгород, 2014.- 351 с.

Мовне законодавство і мовна політика: Україна, Європа, світ (Збірник наукових праць). – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. – 688

Філін Ван Парейс. Комбінація демократичності і мовного розмаїття завжди тягне за собою низку викликів. 3 квітня 2015// Інтерв'ю з України. <https://rozмова.wordpress.com/2015/04/07/filip-van-pareis/> 2.Мовні права в сучасному світі (Збірник наукових праць). - Ужгород, 2014.- 351 с.

Проблеми та пріоритети модернізації української культурної політики : аналіт. доп. / С. І. Здіорук, А. О. Астаф'єв, М. Т. Степико, О. Л. Валевський [та ін.] ; за заг. ред. С. І. Здіорука. – К. : НІСД, 2014. – С 33-36. 36-39.

<https://niss.gov.ua/publikacii/analitichni-dopovidi/problemi-ta-prioriteti-modernizacii-ukrainskoi-kulturnoi-politiki>

Ре-візія історії. Російська історична пропаганда та Україна. — Київ : К.І.С., 2019//

<file:///C:/Users/Admin/Downloads/Movne%20zakonodavstvo%20i%20movna%20polityka.pdf>

Ризики регіоналізації мовної політики :негативний досвід АР Крим. Аналітична записка.Липень.2014р.

<http://old.niss.gov.ua/articles/1619/>

Світова гібридна війна:український фронт. Монографія. За заг. ред. В. П. Горбуліна К.. 2017.

Соціолінгвістика: Інтеграційний напрям досліджень. Навчальна дисципліна : монографія / [Г. Мацюк, О. Горда, А. Чучвара та ін.] ; за ред. Галини Мацюк. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021

Україна та проект «русского мира» : аналіт. доп. / С. І. Здіорук, В. М. Яблонський, В. В. Токман [та ін.]; за ред. В. М. Яблонського та С. І. Здіорука. – К. : НІСД, 2014. – с 1- 47. – (Сер. «Гуманітарний розвиток», вип. 1).

<http://old.niss.gov.ua/articles/1594/>

Укронацисти для Чехії, біолабораторії для Північної Македонії та русофобія для Грузії. Аналізуємо російську пропаганду в 11 європейських країнах// https://detector.media/propahanda_vplyvy/article/202419/2022-09-01-ukronatsysty-dlya-chekhii-biolaboratorii-dlya-pivnichnoi-makedonii-ta-rusofobiya-dlya-gruzii-analizuiemo-rosiysku-propagandu-v-11-ievropeyskykh-krainakh/

Фейки як інструмент впливу на вибори. Аналітична доповідь. Київ: Національний інститут стратегічних досліджень, 2020. <https://niss.gov.ua/publikacii/analitichni-dopovidi/feyki-yak-instrument-vplyvu-na-vibori>

Яценко Т. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ – початок ХХІ століття) : монографія. – Київ : Педагогічна думка, 2016. – 360 с.

Van Parijs, Philippe. Linguistic Justice for Europe and for the World. Oxford: Oxford University Press (2011), 299 p.

Matsyuk H. A new role for Sociolinguistics in the hierarchy of Linguistics disciplines (the experience of Ukraine) // Езикова політика на Європейській сюзі і європейському університетському просторі. Велико Търново, 5–7 октомври 2005 г. – Велико Търново, 2006. – Т. 2. – С. 217–230.

Matsyuk H. Marking Ukrainians' public space as interaction of language and ideology: past and present// Name and Naming. Sacred and Profane in Onomastics.-Baja Mare, 2017.-P. 889-900

Matsyuk H. Multicultural Aspects of Names and Naming in the Ukrainian Greek Catholic Church: The Thematic Group “the Names of New Saints”. *Names and Naming* / Felecan O., Bughesiu A. (eds). Palgrave Macmillan. 2021. https://link.springer.com/chapter/10.1007%2F978-3-030-73186-1_5

Matsyuk H. Urban Street Names as a Marker of Language/Authority Interaction in Ukraine: Soviet (1922–1991) and Post-Soviet Periods (1991–2011)/Names in daily life. *BIBLIOTECA TÈCNICA DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA* № 11.- Barcelona, 2014. p. 361–369

Robert Phillipson. Linguistic imperialism of and in the European Union (In *Revisiting the European Union as an empire*/ ed. Hartmut Behr and Jannis Stivachtis, *Critical European Studies*, Routledge, 2016, pp. 134-163

Abraam de Swaan. Endangered languages, sociolinguistics, and linguistic sentimentalism , Volume 12 , Issue 4 , October 2004 , pp. 567 – 580

Додаткова

Відповідаємо на запитання: усе про модельні навчальні програми для розробників і шкіл//*НУШ*ю Нова українська школа. 12 квітня 2021. <https://nus.org.ua/questions/vidpovidayemo-na-zapytannya-use-pro-modelni-navchalni-programy-dlya-rozrobnykiv-i-shkil/>

«Школи примирення: чи владнають нові мовні норми конфлікт України з Угорщиною»// <https://glavcom.ua/country/society/ugorskiy-gromadi-zakarpattya-znovu-ne-spodobavsya-zakon-pro-serednyu-osvitu-653340.html>

Посол Угорщини Іштван Ійдярто: Ми будемо блокувати Раду Україна-НАТО і далі <https://glavcom.ua/interviews/posol-ugorshchhini-v-ukrajini-ishtvan-iydyarto-mi-blokujemo-i-budemo-blokuvati-dali-radu-ukrajina-nato-642853.html>

В інтерв'ю «Главкому» посол Угорщини Іштван Ійдярто запевнив, що в Угорщині не може бути територіальних претензій до України, та розповів, як змінилися двосторонні відносини після виборів у нашій країні. Повний текст читайте тут: <https://glavcom.ua/interviews/posol-ugorshchhini-v-ukrajini-ishtvan-iydyarto-mi-blokujemo-i-budemo-blokuvati-dali-radu-ukrajina-nato-642853.html>

Filip Van Pareis. Комбінація демократичності і мовного розмаїття завжди тягне за собою низку викликів. 3 квітня 2015// Інтерв'ю з України. <https://rozmova.wordpress.com/2015/04/07/filip-van-pareis/>

У Латвії закриють останній російськомовний канал// Портал мовної політики. 29 січня 2016р. <https://language-policy.info/tag/inozemnyi-dosvid/page/4/>

Уряд Латвії підготує план відмови від російської мови у школах//Портал моної політики 9 лютого 2016 <https://language-policy.info/tag/inozemnyi-dosvid/page/3/>

Як вивчатимуть українську в школах – три моделі для національних меншин і корінних народів <https://nus.org.ua/news/yak-yvchatymut-ukrayinsku-v-shkolah-try-modeli-v-novomu-zakoni/>

12. Інформаційні ресурси

1. Мова і суспільство/гол ред Г. Мацюк.- 2010-2020. № 1-10. <http://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/ls/article/view/1825/1879>
2. Лінгвістичний портал MOVA.info <http://www.mova.info/>
3. Український лінгвістичний портал <https://www.ulif.org.ua/>
4. Портал мовної політики. <https://language-policy.info/>